

KOLOZSVAR,
 1948 július 24, szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPI LAPJA

ÉVFOLYAM
 168. szám

Időjárásjelentés

Németországot, Csehszlovákia nyugati részét és Lengyelországot erős zivatarok kíséretében újabb hűvösebb légtömegek árasztották el. E területtől délre folytatódik a derült, száraz idő és a hőmérséklet általánosan 30—33 fokra emelkedett.

Várható időjárás: Élénkebb szél, Erdély nyugati és északi partján több felhő, esetleg zivatar. A meleg egyelőre továbbtart, később átmenetileg mérséklődik.

Egyezményünket a két nép érdekében kötöttük meg

— szegelte le a csehszlovák—román egyezmény
 aláírásakor Clementis külügyminiszter

Pauker Anna: A mai napon kötele- zettséget vállaltunk a békefront megerősítésére

BUKAREST. (Agerpres.) — A Köztársasági-teremben lévő Elnöki Palota dísztermében július 21-én délután 11 órakor írták alá a Román Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság között megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

Az ünnepélyes aláírásnál jelen voltak a csehszlovák kormányküldöttség összes tagjai: Zapotoczky Antal miniszterelnök vezetésével, míg a Román Népköztársaság részéről dr. Groza Péter miniszterelnök, Gheorghiu-Dej, Savulescu Traian és Voitec Stefan miniszterelnökhelyettesek, Pauker Anna külügyminiszter, Luca László pénzügyminiszter, Teohari Georgescu belügyminiszter, Radaceanu Lotar munka- és népjólétiügyi miniszter, Bodnarus Emil nemzetvédelmi, Vasilichi Gheorghie közoktatásiügyi, Constantinescu Miron hányá- és közlekedési, Stoica Chivu ipariügyi, Vaide Vasile földművelésügyi miniszterek, valamint a Csehszlovák Köztársaság bukaresti és a Román Népköztársaság prágai nagykövete.

Az egyezmény ünnepélyes aláírása után Pauker Anna külügyminiszter felolvasta a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának rendeletét, amelynek értelmében Zapotoczky Antal miniszterelnököt, dr. Sefcsik Jan miniszterelnökhelyettest, dr. Clementis Vladimir külügyminisztert, dr. Gregor Antonin külkereskedelmi minisztert, a csehszlovák kormányküldöttség tagjait, valamint Fisa Peregrint, a Csehszlovák Köztársaság bukaresti nagykövétét a Román Népköztársaság Csillagrendjének I. osztályú érmével tüntették ki.

A kitüntetéseket dr. Groza Péter miniszterelnök adta át a vendégeknek. A Román Népköztársaság Csillagrendje II. osztályú érmével tüntették ki a csehszlovák kormányküldöttség kíséretének és a bukaresti csehszlovák követség több tagját.

Dr. Clementis Vladimir a román kormány tagjainak a Csehszlovák Köztársaság magas kitüntéseit adta át.

Az egyezmény aláírása után Clementis Vladimir csehszlovák miniszter a következő beszédet mondotta:

A CSEHSZLOVÁK KÜL- ÜGYMINISZTER BESZÉDE

— A Román Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság között meg-

kötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény fordulópontot jelent a két nép közötti kapcsolatok kialakításában.

— A második világháború befejezése után Közép-Európa népei és különösen a mi népeink mély változásokon mentek keresztül, melyek az együttmű-

kai, gazdasági és kulturális kapcsolatai magasabb rendű és szélesebb formákat kaptak. Magasabbrendű formák azért, mert egyezményeinket mind a két nép érdekében kötöttük meg és nem csupán kereskedelmi, hanem általános gazdasági jellegűek is. Szélesebb formák abban az értelemben, hogy nem csupán egy kisebb diplomatacsoport, vagy legjobb esetleg pár szervezet tisztviselői, vagy a kulturális élet néhány képviselőjének működésére szorítkoznak, hanem való kapcsolatokat jelentenek népeink között. Az a szövetség, mely bennünket a Szovjetunióval összeköt, biztos kezesége annak, hogy népeink való formájában és gazdag tartalmában értelmezik egyezményünket.

— Megragadom az alkalmat arra, hogy a csehszlovák kormány és népem nevében a RNK kormányának és népének további sikert kívánjak az újjáépítés harcában. Mert a román nép és népünk sikere egyuttal a demokratikus tábor sikere is.

PAUKER ANNA: A SZOV- JETUNIO ÉS A NÉPI DE- MOKRÁCIÁK GÁTAT AL- KOTNAK AZ IMPERIALIZ- MUS ELLEN

A csehszlovák külügyminiszter nagy tetszéssel fogadott beszédére Pauker Anna a Román Népköztársaság külügyminisztere válaszolt, aki a következőket mondotta:

— A Csehszlovák Köztársaság és a Román Népköztársaság között létrejött és most aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény népeink akarátát fejezi ki, népi demokratikus rendszerük, függetlenségük és országuk szuverenitásának megvédéséért egy német, vagy bármely más állam meggátolásáért.

— Népeink, mint a világ összes népe azt a hatalmas frontot alkotják, amelynek ellen a Szovjetunió áll s amely a béke biztosításáért harcol. A háborúra uszító imperialisták igazságot mindinkább felszerni az emberiség. A hazugság és rágalom függvénye, amely mögé az angolszász imperialisták háborút előkészítő politikájukat elrejtve akarják, lehall a Szovjetunió leleplezésének súlyát alatt. A Szovjetunió és a népi demokráciák ellenállása gátat emel az angolszász imperializmus maga tervei

elő, hogy egész Németországot uralkodó és felhasználhassák azt az emberiség ellen indítandó népellenes háborúban. Az imperialisták Németország egységének megbontása politikáját folytatják, hogy ilyenképen legalább Németország nyugati részét — az általuk megszállt részt —

Palesztinában, Olaszországban és Franciaországban és mindenütt a világon a népek keményen harcolnak és mind újabb sikereket érnek el.

— A Kommunista Pártok által világszerte vezetett harc leleplezi a népek érdekeinek ellenségét és árulóit és még jobban növeli a zavart az imperialista táboron belül, elmélyíti az ellenmondásokat a háborús táborban és megnehezíti az emberiség ellen irányuló tervek végrehajtását.

A demokrácia s béke frontja kiszélesedik és megerősödik.

A Csehszlovák Köztársaság és a Román Népköztársaság büszkének arra, hogy aktív részt vesznek

A BÉKEFRONT HARCÁBAN

az emberiség haladásának megvédéséért.

— A román nép szíve összeszorult a fájdalomtól és felháborodástól, amikor Anglia és Franciaország kormányai lepaktáltak Münchenben Hitlerrel, s odadobták neki áldozatul Csehszlovákiát.

— Románia burzsoá vezetői szintén nem késlekedtek abban, hogy Hitler lábai elé tegyék az országot kíneseivel és népével együtt, s a román népet ágyútölteléknek használták fel a Szovjetunió elleni bünső háborúban.

— Köztársaságaink népei által kivívott népi demokratikus rendszer, amelyet a szocializmus irányában fejlesztünk; szoros barátságunk nagy szomszédunkkal és felszabadítottunkkal a Szovjetunióval; a mai napon aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény: a többi népi demokratikus országokkal való barátság, biztosítja nekünk arra, hogy a csehszlovák nép nem lehet többé egy aljas vásár áldozata, mint Münchenben volt, biztosíték arra, a román nép s a szovjet nép számára is, hogy a román népet nem fogják többé ellenségei eszközöként felhasználni saját érdekei és barátainak érdekei ellen.

— A mai napon aláírt szerződéssel a csehszlovák és román nép kötelezettséget vállaltunk a többi népi demokratikus ország mellett, hogy a Szovjetunió vezetése alatt hozzájárulunk a békefront megerősítéséhez, népeink fejlődése, országaink függetlensége s a munkásosztály s a világ összes haladó erői harcának győzelme érdekében.

(Folytatás a harmadik oldalon)

Diszabéd a külföldi vendégek tiszteletére

(Elsőoldali cikkünk folytatása.)

A román kormány szerdán délelőtt a Victoria-úton lévő palotában diszabédet adott a csehszlovák kormányküldöttség tiszteletére. Az ebéden Groza Péter miniszterelnök beszédet mondott, amelyben utalt arra, hogy az aláírt egyezmény fokozni fogja a Csehszlovák Köztársaság és a Román Népköztársaság barátságát és együttműködését a közös harcban, a háborus uszítók ellen.

A barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény aláírása — mondotta többek között a miniszterelnök — még jobban megerősíti az imperialistaellenes arcvonalon egységét, fokozza országaink biztonságát és elősegíti népeink gazdasági és kulturális fejlődését.

Rövidesen gazdasági egyezmény fogja kiegyeztetni ezt a szerződést, amely megerősíti országaink gazdasági erejét és ezzel fokozni fogja nemzeti függetlenségünket és szuverenitásunkat. Örömmel üdvözljük a demokrácia és a béke arcvonalának megerősödését melynek élén a nagy Szovjetunió áll! — fejezte be pohárköszöntőjét Groza Péter.

Zapotoczky Antal válaszbeszédében ismertette a Csehszlovák Köztársaságban a népi demokrácia győzelmének jelentőségét. Utalt arra, hogy ez tette lehetővé a most aláírt egyezmény megkötését, majd így folytatta:

A most aláírt egyezmény egyik gyűrűje annak a láncnak, amely összefűzi és egyesíti országainkat abban a közös védelmi harcban, amelyet Németország vagy az ő új timogafói fenyegetései ellen közösen alkotunk. Az egyezmény biztosítja egyben a munka mezején is a kölcsönös támogatásnak.

A CSEHSZLOVÁK KORMÁNYKÜLDÖTTSEG MEGTALOGATTA AZ AUGUSZTUS 23 ÜZEMET

A csehszlovák kormányküldöttség Zapotoczky Antal miniszterelnök vezetésével meglátogatta az „Augusztus 23” üzemet.

Apostol Gheorghe, az Országos Szakszervezeti Tanács elnöke, meleg szeretettel üdvözölte Zapotoczky Antal miniszterelnököt és a csehszlovák kormányküldöttség tagjait.

Részünkre ez a szerződés — mondotta Apostol Gheorghe — azt jelenti, hogy köztársaságaink között megszilárdult az egység és fokozódott az erő a háborúra uszítók és az imperializmus elleni harcban. Jelentősen megerősíti az egységes szocialista, demokratikus béke és a szocializmus arcvonalát. (Nagy taps.)

Ez a szerződés széles fejlődési távlatokat nyit meg népeink gazdasági, szociális és kulturális fejlődésére, még jobban megerősíti a béke és a demokrácia erőit, amelynek az élén a nagy Szovjetunió áll, azokkal szemben, akik az emberiséget új katasztrófa felé akarják sodorni. (Nagy taps és éljenzés.)

Zapotoczky Antal miniszterelnök, mint a Csehszlovák Köztársaság Országos Szakszervezeti Tanács elnöke utján üzenjük Csehszlovákia munkásosztályának és dolgozó népének: rendíthetetlenül fogunk küzdeni azoknak az akadályoknak az elhárításán, amelyek még népi demokráciánk kifejlődésének útjában állnak. Harcolni tudunk mindazok ellen, — legyenek azok külföldön vagy sorainkban, — akik fékezni kísérelnek meg harcunkat annak érdekében, hogy olyan új társadalmat teremtsünk meg, amelyben teljesen megszűnik az embernek embertől történő kizsákmányolása. (Nagy taps és éljenzés.)

Zapotoczky Antal válaszában tolmácsolta Gottwald Clement, a Csehszlovák Köztársaság elnökének üdvözlését, majd ismertette a Csehszlovák Országos Szakszervezeti Tanácsnak és a csehszlovák munkásosztálynak azt a harcat, amelyet az általános életszínvonal emelése érdekében is folytat. A most aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény jelentőségét méltatva kifejtette a két ország és nép közötti barátság megszilárdításának szükségességét.

Ma — hangsúlyozta a csehszlovák miniszterelnök — reánk és a munkásosztályra veti tekintetét az egész világ és a mi munkánktól és kitartásunktól függ a jövőnk! Kötelesek vagyunk eltávolítani a népeink fejlődésének útjában álló összes akadályokat és kötelesek vagyunk népeink harcat úgy vezetni, hogy biztosítsuk a szebb és biztos jövőt dolgozó népeink számára. (Nagy taps és éljenzés.)

A román és a csehszlovák nép között megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény csak munkával és mindkét nép állhatatos kitartásával válhat élő valósággá — fejezte be beszédét a csehszlovák miniszterelnök.

Elutazott a csehszlovák kormányküldöttség

A csehszlovák kormányküldöttség július 21-én éjfélkor a mogo-soi pályaudvarról kőlvonaton visszautazott Prágába. A vendégeket a pályaudvaron Groza Péter miniszterelnök, Gheorghe Gheorghiu-Dej miniszterelnök helyettes, Pauker Anna külügyminiszter, Teohari Georgescu belügyminiszter, a diplomáciai testület tagjai, a politikai és társadalmi élet kimagasló személyiségei és Bukarest lakóinak nagy tömege bucsuztatta, akik meleg rokonszen-

viákkal üdvözölték a csehszlovák kormányküldöttséget és a csehszlovák-román barátság mellett.

A csehszlovák kormányküldöttséggel együtt tért vissza állomáshelyére Ionescu Tiberiu, a Román Népköztársaság prágai nagykövete is.

A vendégeket a határig román kormányküldöttség kísérte el. Schiopu Bucur kereskedelmi miniszter vezetésével és elkísérte Fisa Peregrin, Csehszlovákia, bukaresti nagykövete is.

Nem létező szülői szervezetek nevében tiltakoztak az Actio Catholica népe ellenes szervezkedést folytató vezérei

A budapesti népbíróság második tárgyalási napja

BUDAPEST. — A népbíróság Olti-tanácsa kedden folytatta az Actio Catholica népe ellenes szervezkedést és propagandát folytató vezérkarának, Mihalovics Zsigmondnak, az A. C. országos igazgatójának, Lénárd Ödön főtitkárának, Németh Pál, Polesso Antal, dr. Varsányi Lajos plébánosok és Kósdai Erzsébet tisztviselő igazgatói bűnperének tárgyalását.

A vádirat szerint Mihalovics és társai a legdurvább hazugságokkal igaztalták a magyar demokrácia ellen. Az uszító hangú körleveleket az Actio Catholica helyiségében és annak sokszorosítógépein készítették.

A vizsgálat során beigazolást nyert, hogy több külföldi katolikus lapban megjelent, Magyarországot gyalázó cikkek Mihalovicstól származnak. Mihalovics kihallgatása során — amit szökeése előtt a vizsgálóbírónál tett — beismeri, hogy az A. C. egyik sokszorosítógépet a piarista rend szék házában helyezték el, hogy házkutatás alkalmával azt ne találják meg.

A tárgyalás második napján került sor Lénárd A. C. főtitkár kihallgatására, aki a népbíróság előtt elmondta, hogy felülől kapta az elvi utasításokat, bár Mindszenti herceg-primással Mihalovics tárgyalott igen gyakran folytatott bizalmas megbeszéléseket a primással vádolt is.

A tanácselnök a vádlóra olvassa, hogy konspiratív módon szervezkedtek, mert nem olyan egyházi szolgálatban álló személyekre is papi ruhát huztak, akik a fekete reakció méregkeverő boszorkánykonyháján működtek, hogy ezáltal is eltereljék ezeket a gyanut.

Ezt is Mihalovics utasítására az államosítás ellen izgatott, de azáltal menti magát, hogy kénytelen volt a felsőbb utasításnak engedelmessé válni.

Németh Pál ordaesehi plébános be-

ismeri, hogy bünt követett el, amikor az államosítás ellen izgatott, de azáltal menti magát, hogy kénytelen volt a felsőbb utasításnak engedelmessé válni.

Elismeri, hogy a szülőkkal nem olvastatta el a tiltakozó emlékiratok szövegét. Kiderült, hogy a váci püspök külön futár hozta neki a „tiltakozó” anyagot és a püspöki utasításban az volt, hogy „kemény, erős hangon” használjanak.

Érdekes fényt vet a tiltakozásra az, hogy a „Szülők Vallásos Szövetsége”, amelynek nevében tiltakoztak, egyáltalán nem is létezik.

Varsányi Lajos rádi plébános is felsőbb parancsra hivatkozik. Hangzottja, hogy újságot nem olvas és az államosítás törvényét nem ismeri, ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy gyalázkodó, uszító hangú fórumdányeket ne szerkeszsen.

Kósdai Erzsébet az Actio Catholica tisztviselője a következő vádolt, ő tőle, másolta a titkos körlevelek szövegét. A tárgyalás tart.

A magyar rádió elnöke a magyar sajtó előtt kijelentette, hogy bármikor szívesen közvetíti a katolikus egyházi beszédeket, amelyekkel kapcsolatban csupán az az egyetlen kívánság merül fel, hogy ezek a beszédek a demokratikus államrendet vagy a Magyarországot a faszizmus rabslángból felszabadító Szovjetuniót ne sérték.

Helyékes egyházi helynek a vallást megismertetni akaró nyilatkozatával szemben az a helyzet, hogy a magyar rádió nem akarja megakadályozni hitbuzgalmi tevékenységében a katolikus egyházat, de nem nyújt hat segédkezet reakciós főpapi köröknek abban, hogy egyházi beszédeiken keresztül a magyar demokráciát rágalmazzák.

Lengyelország ujjászületésének napja

Négy éve annak, hogy a szovjet hadsereg — 1944 július 22-én — a faszizmus által elnyomott népek felszabadulását hozó előnyomulásában Lengyelország területére ért. Ugyane napon az 1943 december 31-én létesült Lengyel Nemzeti Tanács határozata alapján alakult Lengyel Nemzeti Felszabadítási Bizottság (Polski Komitet Wyzwolkony Marodowego) közzétette az azóta „Lublini kiáltvány” néven ismert felhívását, mely a szovjet hadsereg oldalán harcba szólította a lengyel népet az országnak a náci megszállóktól való felszabadításáért s a lengyel népi állam megépítéséért.

Az ország felszabadulása óta a lengyel ujjáépülés óriási eredményeket mutathat fel. Ezek elsősorban az egységét ebben az évben beteljesítő lengyel munkásosztály erőfeszítésének az eredményei. A népi demokrácia rendszere szilárd alapokra helyezte az ország függetlenségét s a Szovjetunióval és a többi népi demokrácia országgal való barátságra és szövetségre alapozott külpolitikája pedig fontos helyet biztosított részére az új háborúra izgatók ellen a békéért folytatott küzdelemben.

A „Lublini kiáltvány” kijelölte a háboru tiporta ország új alapokon, a népi demokrácia alapján való felépítésének az útját. A munkatervében jelölt feladatok az azóta eltelt idő alatt sikeresen valósággá váltak. A Lengyel Munkáspárt vezette munkásosztálynak az élén, a lengyel nép hozzáfogott országának a még füstölgő romok közül való kiemelééhez. A földreform több mint egymillió parasztesaládot juttatott földhöz, megszüntetve azt az állapotot, amely a múltban a „parasztság pokla” díctelen jelzőt szerezte a régi Lengyelországnak. Az ipar, a bankok, a szállítások államosítása megdöntötte az egykéz-töke hatalmát s megszilárdította az ország gazdasági és politikai függetlenségét, egyszersmindenkorra kizárva a lengyel iparban azelőtt 80 százalékkal érdekelt idegen tőke befolyását. A hároméves gazdasági terv, amely nemcsak elérni, hanem túlszárnyalni törekszik az ország háborúelőtti termelését s ipari-mezőgazdasági állammá alakítja Lengyelországot, a munkásosztály erőfeszítései révén sikeresen megvalósul.

A lengyel demokrácia eddigi sikere s további haladása a szocializmus felé természetesen nem lett volna lehetséges a Szovjetunió mind politikai, mind gazdasági sikon megnyilvánult tényleges és hathatós segítségével nélkül.

A Román Népköztársaság és a Lengyel Köztársaság barátsága és együttműködése napról-napra erősebb. A Varsóban ez év februárjában aláírt kulturális egyezmény hozzájárult a két ország közzeledéséhez és kölcsönös megismeréséhez. Kereskedelmi kapcsolataink izmosodása gazdasági életünk és a szocializmus felé haladó népi demokrácia rendszerünk erősödését jelenti. Baráti kapcsolataink kiteljesedése ugyanakkor a béke és a demokrácia táborának a szilárdulását segíti elő.

Demokrácia-ellenes izgatásra igyekezett felhasználni a rádiószistentiszteletet a reakció

BUDAPEST. — A magyar rádió hivatalos közlése szerint „illetékes egyházi hely” néhány nappal ezelőtt levelet intézett a rádióhoz, amelyben bejelentette, hogy mintán a rádió a katolikus adásokat kizárta, — a jövőben a katolikus szentbeszéd-ek és egyházi énekek adását megszüntetik.

Tünetékes egyházi hely állításával szemben a rádió megállapítja, hogy a magyar rádió mindig a legmegszelvényesebben rendelkezésre állott a katolikus egyháznak és nem csak szentbeszédok, misék közvetítését tette lehetővé, hanem a hétköznapi vallásos felőlők megértését is.

A magyar rádió azonban kötelességszerűen ügyelt arra, hogy egyes reakciós egyházi személyek a zent-

beszédék ürügye alatt ne használják fel a rádió nagy nyilvánosságát demokráciaellenes uszításra és faszizta propagandára. Mint a rádió műsorosztályán levő „szentbeszédok” kéziratából kitűnik, Mindszenti herceg-primás klikkjéhez tartozó papok demokrácia- és szovjetellenes uszításokat igyekeztek becsompészni beszédeikbe. Ezek a kifogásolt részek nem egyházi jellegű mondanivalók, hanem mindig politikai jellegű kirohanásokból állnak.

Mindenki tudja — állapítja meg a magyar rádió —, hogy Magyarországon sehoh sem zárultak be a templomok, mert a magyar demokrácia intézményesen biztosítja az egyházi vallásszabadságot.

Tűzifabeszerzési kölcsönt kapnak a nyugdíjasok

BUKAREST (Agerpres) — A pénzügyminisztérium a Kozintozmennyek Fizetéses Alkalmazottai Szakszervezetének előterjesztésére elrendelte, hogy a Közfizetési és Nyugdíjasok Általános Biztosítási, Hitel és Segélypénztára az egész országban nyújtson hitelet 1000 kiló tűzifa beszerzésére minden egyes nyugdíjas részére.

A tűzifa beszerzésére kapott kölcsönt a nyugdíjasok a jövőbeni áprilisi elsőfélig havi részletekben fizethetik vissza.

André Marie szélesebb alapokon nyugvó francia kormányt tervez

ÉVEZREDES HARC

PARIS. — A párisi rádió jelentése szerint André Marie a különböző politikai személyiségekkel folytatott tárgyalásai után a francia radikális szocialista pártban kijelentette: nem kíván átmeneti kormányt létrehozni, hanem szélesebb alapokon nyugvó kormányt szeretne alakítani. A miniszterelnökjelölt bejelentését pártja jóváhagyta. André Marie pénteken újból megbeszélést folytat pártjával és csak ezután számol be Vincent Auriol köztársasági elnöknek.

A „Daily Worker“ a francia eseményekkel foglalkozva, rámutat arra, hogy a szocialista párt, amikor a kormány ellen szavazott, csak népszerűsége akart szert tenni. Franciaországot egyre jobban aggasztja az amerikaiak berlini viselkedése, amelyben ve-

szélyt lát Franciaországra nézve. Az új kormány megalakítása valószínűleg nehéz lesz és néhány napot igénybe vesz. Egy másik cikkében a „Daily Worker“ megállapítja, hogy mindinkább nyilvánvalóvá válik, miszerint Bevin és Marshall nem bízhat meg többé Franciaországban, mint a szovjetellenes „kemény politika“ szövetségében.

A negyedkor hajnalán megjelent ember fából vagy kőből faragott, majd később csontból és szaruból készült kezdetleges szármával csak úgy biztosíthatta mindennapi életét, ha emberfarsaival szövetségbe lépett elvégzésében. A munka termelékenységére csak igen korlátozott mértékben fedezte a szükségleteket, ezért a munkaközösség minden egyes tagjának odaadón kellett dolgoznia. A kezdetleges termelési eszközök lehetetlenné tették azt, hogy a munkaközösség tagjai egymást kiszákmányolják, annál is inkább, mivel az emberi társadalom ősalapjában a magántulajdon még ismeretlen fogalom volt. A különböző munkaközösségek között támadt ellenségeskedés esetén pedig a létért folytatott harcot a munkaközösség mindkét nemének idősebb és megválasztott tagjai vezették.

déktalan végrehajtását teljes mértékben biztosította többek között a rendőrség, a haderej, az igazságügyi szervezetek és az államvezetésre nevelő iskolák. Szellemi téren felborította a kizsákmányoltak proletár-erkölcsét és helyette hatalmának szolgálatába állított erkölcsöt és bölcselői kényszerített a dolgozó tömegekre.

A középkorban a kizsákmányolók és kizsákmányoltakból álló két társadalmi osztály között még szembetűnőbb lett az elkülönülés. A földet kezükben tartó földbirtokok kizsákmányoltjaiként megjelentek az iparosok, akik saját termelészökeikkel dolgoznak, de munkájuk hasznából bizonyos részt kénytelenek a földesurak átengedni.

A XV. és XVI. század talányai és felfedezései új, tökéletesebb termelési eljárásokat és termelészökeket honosítottak meg, amelyek a középkor kisiparából, a később felfedezett gépek segítségével, a kapitalista nagyüzemek és gyárak létesítéséhez vezettek.

A kizsákmányoltak száma egyre jobban növekszik, mert a gazdaságilag mind jobban erősödő kizsákmányoló tőkés kezébe összpontosult termelészökek több és több dolgozó kényszerítettek arra, hogy feladva a nagyüzemek és gyárak ellen folytatott élet-halál harcot, a kizsákmányolók szolgálatába szegődjenek. Így tűnik fel a középkori jobbágyok és iparosok helyébe az ipari munkás, a proletár, akit kezdetleges termelészökeivel megfosztja a kizsákmányoló osztály és ezzel a megfosztottsággal egyidejűleg kénytelen munkaképességét áruba bocsátani, amiért, mint értéktermelésért, munkabért kap.

A proletár munkájának értékéből és a munkabér különbségéből származik a haszon, amelyen aztán a termelészökeket kezükben tartó földesurak, vállalkozók vagy nagytőkés osztozkodnak.

A társadalomtudományból tudjuk azt, hogy a közös gazdasági ismertetőjellel rendelkező bizonyos társadalmi embercsoport, társadalmi osztályt alkot. A munkásosztályt alkotó munkásnak jó jövedelmi forrása a munkabér, míg a tőkésosztály a haszon (profit), a kamat és a jándék. E között a két osztály között áthidalhatatlan gazdasági természetű ellentét van úgy a bér, mint a társadalmi szervezés szempontjából. Marx tanítása szerint, a munkabérből és a munkaidéből származó ellentétekből, a proletáriátus értelmi színvonalának növekedésével, a gazdálkodás rendjének kérdésében ádáz küzdelem keletkezik a kizsákmányoló és a kizsákmányolt osztály között. Ez a két osztály közötti harc, az osztályharc.

A két osztály harcának közvetlen célja az államhatalom birtokbavétele, amelynek segítségével a tőkésosztály a helyét megtartani törekedik, a proletár, a munkásosztály pedig az államhatalom megszerzésével és segítségével az új kizsákmányolás nélküli társadalmi rendet akarja megvalósítani.

A szocializmus felé haladó Román Népköztársaságban is megvan az osztályharc, amelyet a munkásosztály élcsapatának — a Román Munkáspártnak — Központi Vezetősége II. teljes ülésének határozata úgy állapít meg, hogy a népi demokrácia fejlődése és áttérése a szocializmusra, az osztályharc feltételei közötti halad. Ez a harc pedig mind jobban és jobban kifejeződik, amint közelünk a szocialista társadalom felé, mert a hatalmukban megdöntött földesurak és tőkésosztályok, a gazdasági és politikai hatalomból elűzött kizsákmányolók annál hevesebben harcolnak népi demokráciánk megvalósításai ellen, minél reménytelenebbnek érzik azt, hogy elveszítik hatalmukat visszaeszerzik. Nekünk pedig ez ellen a harc ellen egyetlen hatékony fegyverünk van és ez a tartó, meghátrálást nem ismerő kemény osztályharc a kizsákmányolók teljes felszámolására.

Kolozsváron is megnyílt a ROMLACTA Állami Tejüzem

Orvoslilag ellenőrzött tejtermékeket juttat az üzlet a fogyasztókhöz

KOLOZSVAR. — Már a reggeli órákban járkelők csoportosulnak a Jókai-utcában levő egyik kirakat előtt. Kíváncsi szemek tekintenek a kirakatban elhelyezett élelmiszerek felé. Sajt, vaj, szalámi, parizer, sonka. A „Romlacta“ állami részvényársaság most megnyíló üzletének a kirakata ez. Bent az üzletben fehérköpenyes kiszolgálók állanak a pult mögött. A fehér márványpulton levő üveg alatt tej- és hústermékek sorakoznak. Oldalt a kis asztalkák mellett élénk beszélgetés közben várakoznak a hivatalos kiküldöttek az üzlet megnyitására. Az üzlet vezetőjéhez, Calutju Józsefhez lépünk.

Elmondja dr. Dejeu igazgató, hogy az üzemben mindenki, aki feliratkozik, literenként husz lejért kap orvoslilag ellenőrzött, tisztán kezelt tejet. Általában az itt árusított összes tejtermékeket, vaját, sajtot, turót, tejfelt stb. gondosan ellenőrzik az orvosok és tejtermékszakértők, ami már azért is nagyon fontos, mert a nyári időszakban a nem tisztán kezelt tejtermékek rendkívül veszélyesek lehetnek az egészségre.

Literenként husz lejért kapták a tejet a belratkozott vásárlók

A központtól távolabb lakó vásárlók átvehetik a tejet az Indep-lap tejüzem elosztójában is. (Tiborc-utca 7 szám), vagy a Széchenyi-téren a volt Victoria tejközpontban, melyet most már a Romlacta vett át saját kezelésébe.

A tejet egyelőre nem küldhetik házhoz, mert erre szállítóeszközök hiánya lehetőség nincs. Azonban korlátlan mennyiségben kaphat tejet a feliratkozott vásárló, csak arra kell ügyelnie, hogy reggel 8 és 9 óra között vegye át tejadagját, mert ez a melegben hamar romlik.

Levőket, hogy meggyőződjenek annak kitünő minőségéről. A megnyitó után, felkértük a tejüzem Dózsa György-utcai irodáját, ahol máris élénk munka folyik. Eppen itt van a szebeni Romlacta vezetője. A volt Licagyár, most Romlacta, Kolozsvárra is szállít, úgy hogy a helybeli, most megnyílt üzem élénk összeköttetést tart fenn a szebeni üzemmellel, éppúgy mint a bukaresti Romlactával.

A további tervekről beszélve, megtudjuk, hogy a közeljövőben paszterizált tejet is árusítanak az üzemben és így régi hiányt pótolnak. Paszterizált vaját máris lehet kapni itt.

Dejeu igazgató hangsúlyozza, hogy mint a többi állami üzlet, a Romlacta is a nép munkájának gyümölcsét a nép javára fordítja, s mivel, nem tőkésvállalkozás, minden törekvése a dolgozók élet-színvonalának felemelésére irányul.

Nagyszabású egészségvédelmi intézkedések bevezetését tanulmányozza az AGIR

az AGIR

A cél: a bányákban egészséges munkafeltételeket biztosítani

NAGYBÁNYA. (Tudósítónktól.) — Az emberi erő kizsákmányolására felépített tőkésrendszer igen keveset törődött a munkásság egészségügyi védelmével. Nem volt lényeges a munkásság egészsége. A tudomány, technika és civilizáció eredményei egészségvédelmi berendezésekbe befektetni csak fölösleges pazarlás volt a tőkés szemében, mert belőle semmi hasznot nem tudott kiszajtolni. Tehát felesleges kiadásnak tekintették.

Amennyiben mégis valamit megvalósítottak, legtöbb esetben csak tessék-lássék, a munkásosztály és a forradalmi vezető szervei harcainak nyomása alatt.

A népi demokrácia rendszerében, amely a szocializmushoz vezető utat készíti elő, az emberi élet és egészség mind jobban elsőrendű kérdésként lép fel. Az ország legfontosabb javainak közmunkájában vétele, a dolgozók erő-

szétszései a termelés emelése érdekében megteremtik az anyagi feltételeit is az egészségügyi intézkedések és felszerelések kiterjesztésére. A munka termékenységének növelésében fontos szerepet játszik a munkafeltételek megjavítása. Egészséges, jól szellőztetett és világított munkahelyen a munka termelékenysége is magasabb lesz.

Ennek a szellemében az AGIR (Mérnökök Szövetsége) nagybányai csoportja komoly akciókat kezdett. A legelső kérdések, amelyek tanulmányozás alá kerültek: a bányák szellőztetése és furása.

Felsőbányán a hiányos szellőztetés, a többi bányákban a furásnál keletkező végtelen finomságu cvarc-por igen nagy pusztítást visznek végbe a bányászok között s úgy munkacseréllé, mint egészségüket aláássák. Ezek a körülmények okozzák elsősorban a munkacseréllés nehézségeit, elriasztva a dolgozók egy tekinté-

lyes részét, hogy hazánkban a legjobban értékelt munkát: a bányászati választják foglalkozás-ként.

Az AGIR munkatervet dolgozott ki, amely tanulmányozza a jelenlegi munkafeltételeket, számbavezi mindazokat az eszközöket, melyek a mai napig használatosak a por leküzdésére, ezek közül a legmegfelelőbbet kiválasztja és bevezeti, illetve használatba veszi ennek a vidéknek az össze bányájában.

Ennek a kérdésnek az alapos feldolgozása minden bányáüzemnél egy bizottság alakult, amelynek tagjai az üzemi bizottság és a termelési bizottság egy-egy képviselője, két bányatechnikus és az üzemi orvos.

Ezek a bizottságok máris működésbe kezdtek és várható, hogy rövid időn belül már nagyjelentőségű megvalósításokról számolhatunk be.

— Mikor rendezték be ezt az üzletet? — kérdezzük.

— A legutóbbi napokban szinte éjjel-nappal dolgoztunk, hogy minél hamarabb kész legyen — válaszol — és most a reggeli órákban lesz a hivatalos megnyitó. A Megyei Gazdasági Tanács részéről Rasnoveanu Coloman, az Élelmiszeri Szakszervezettől Neaguj Mihaj, az Állatorvosi Hivataltól dr. Radu és a rendőrségtől Sütő György főkomiszár már itt is vannak.

— Honnan kapja az üzlet az értékesítésre kerülő árut? — érdeklődünk.

— A tejterméket, így a vaját, sajtot a Romlacta bukaresti és szebeni gyáraiból kapjuk, a hús-féléseket a kolozsvári Vlad huszárgyártól szerezzük be, mely szintén a Romlactának dolgozik. Az árú minősége a lehető legjobb s így a legkényesebb izlést is kielégíti. A Romlacta vajnak a zsírtartalma a hivatalosan megállapított 84 százalékot mindig eléri, de nagyon sokszor ez a százalék 88-ra is felemelkedik. Tehát a Romlacta gyáraiban készült vaj nagyon kevés vizet tartalmaz, ami nagymértékben csökkenti a vaj romlandóságát.

— Csak tej- és hústerméket árusítanak? — kérdezzük.

— Célunk az, hogy főképpen tejterméket értékesítsünk, hús-féléseket csak másodsorban. Továbbá lesz itt mindig friss vaskni, paprika, paradicsom, sőt be fogjuk vezetni, hogy állandóan meleg virslivel és friss sörrrel tudjuk kiszolgálni a helyben fogyasztókat. Különben az árakat úgy szabjuk meg, hogy azok minél alacsonyabbak legyenek — hiszen nem célunk nagy haszonra dolgozni — így letérjük Kolozsváron a magas élelmiszerárakat és hozzájáruljunk a közvetítőkereskedők felszámolásához. Reméljük, hogy cé-

A kolozsvári mozik műsora

CAPITOL: Augusztus 15-ig nyári szünet.

FORUM: Nyári szünet. Az előadások szünetelnek.

NÉPMOZGO (Popular): Az ifjúság vándora.

SELECT: Alkalmi barátok. A főszerepben Danielle Darrieux.

URANIA: Nyári szünet. Nincs előadás.

